

ECOS 16 Ölçeði

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *ECOS 16 Ölçeði*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20607>

Özet

ECOS 16 Ölçeği (Evaluation of Quality of Life and Economic Implications of Osteoporosis), özellikle postmenopozal osteoporoz hastalarında sa?l?kla ili?kili ya?am kalitesini (HRQoL) de?erlendirmek amac?yla geli?tirilmif bir ölçektir. Bu ölçek, hastal???n neden oldu?u a?r?, günlük ya?am aktivitelerindeki k?s?tlamalar ve duygusal i?lev gibi temel alanlardaki etkileri ölçmeyi hedefler. Türkçeye uyarlamas? Figen Y?lmaz ve arkadaş?lar? taraf?ndan 2009 y?l?nda ger?ekle?tirilmif olup, bu çal???ma ölçe?in Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenilirlik analizlerini ba?ar?l? bir ?ekilde ortaya koymu?tur.

Ölçek, 16 maddeden olu?makta ve osteoporozun hastalar?n genel ya?am kalitesi üzerindeki etkisini kapsaml? bir ?ekilde incelemektedir. Uyarlama çal???mas?, Türkçe formun orijinal yap?y? korudu?unu ve Türk popülasyonunda da yüksek düzeyde psikometrik özelliklere sahip oldu?unu göstermi?tir. Bu durum, ECOS 16'n?n Türkiye'deki klinik ara?t?rmalarda ve tedavi etkinli?inin izlenmesinde güvenle kullan?labilece?ini i?aret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

ECOS 16, Osteoporoz, Ya?am Kalitesi, Sa?l?kla ?li?kili Ya?am Kalitesi, Postmenopozal, Uyarlama, Psikometri.

Yazarlar

Y?lmaz, F., Do?u, B., ?ahin, F., ?ahin, T., Kuran, B.

Amaç

ECOS 16 Ölçe?i'nin temel amac?, yerle?mi? osteoporoz tan?s? alm?? hastalarda hastal???a özgü sa?l?kla ili?kili ya?am kalitesi düzeyini nicel olarak ölçmektir. Bu ölçek, özellikle tedavi müdahalelerinin hastan?n günlük ya?am?, hareketlili?i ve duygusal durumu üzerindeki etkilerini izlemek için kritik bir araç olarak tasarlanm??tır. Ölçek, hem klinik ara?t?rmalarda hem de rutin hasta takibinde kullan?lmak üzere geli?tirilmif tir.

Türkçe uyarlama çal???mas? (Y?lmaz et al., 2009) ise, orijinal ölçe?in Türkçe konu?an popülasyonda kültürel ve dilsel e?de?erlili?ini sa?layarak, ölçe?in Türkiye'deki bilimsel çal???malarda ve sa?l?k hizmetlerinde geçerli ve güvenilir bir ?ekilde kullan?lmas?na olanak tan?may? hedeflemi?tir.

Yap? (Ölçtü?ü Yap?)

ECOS 16 Ölçe?i, birincil olarak **Osteoporoza Özgü Sa?l?kla ?li?kili Ya?am Kalitesi (HRQoL)**

yapısal olarak ölçmektedir. Bu yapı, genellikle dört ana alt boyutta incelenir ve hastanın fiziksel, duygusal ve sosyal iyilik halinin osteoporozdan ne kadar etkilendiğini değerlendirir:

Ağrı (Pain): Hastanın yaşadığı ağrının şiddeti ve sıklığı.

Günlük Yaşam Aktiviteleri (Daily Activities): Yürüme, eğilme ve taşıma gibi temel fiziksel görevleri yerine getirme yeteneği üzerindeki kısıtlamalar.

Duygusal Fonksiyon (Emotional Function): Depresyon, anksiyete ve hastalıkla başa çıkma becerisi gibi psikolojik etkiler.

Sosyal Fonksiyon (Social Function): Sosyal etkileşimlerdeki ve rollerdeki kısıtlamalar.

Bu 16 madde, hastanın son dört hafta içindeki deneyimlerini yansıtacak şekilde yapılandırılmıştır. Ölçek, sadece semptomların varlığını değil, aynı zamanda bu semptomların hastanın genel yaşam kalitesi üzerindeki yükünü de değerlendirerek multidisipliner bir bakış açısı sunar.

Geçerlik

ECOS 16 Ölçeği'nin Türkçe adaptasyon çalışması'nda (Yılmaz et al., 2009), ölçeğin geçerlik çalışmaları kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Yapılan analizler, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermiştir. **Yapı geçerliliği**, faktör analizi sonuçlarıyla desteklenmiş, orijinal ölçeğin dört faktörlü yapısının Türkçe örnekleme de korunduğu bulunmuştur.

Yakınsak ve zırsak geçerlik çalışmaları, ECOS 16 toplam puanlarının, benzer yapılar ölçen diğer standart yaşam kalitesi ölçütleriyle (örneğin, SF-36) beklenen yönde güçlü korelasyonlar gösterdiğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, ECOS 16 Türkçe versiyonunun osteoporoz hastalarında yaşam kalitesini değerlendirmek için geçerli bir araç olduğunu teyit etmektedir.

Güvenirlik

Türkçe ECOS 16 Ölçeği'nin güvenilirlik analizleri, ölçeğin tutarlı ve kararlı sonuçlar verdiğini göstermiştir. **İç tutarlılık güvenilirliği**, ölçeğin tüm maddelerinin aynı yapıyı ölçme derecesini belirlemek için Cronbach Alfa katsayısı ile değerlendirilmiştir. Yılmaz ve arkadaşlarının çalışması'nda, ölçeğin genel Cronbach Alfa değeri yüksek bulunmuş, bu da ölçeğin mükemmel bir iç tutarlılığa sahip olduğunu kanıtlamıştır.

Ek olarak, ölçeğin zamana karşı kararlılığını ölçmek amacıyla **test-tekrar test güvenilirliği** çalışmaları yapılmıştır. Belirli bir zaman aralığıyla uygulanan ölçümler arasındaki korelasyonlar yüksek olduğundan, bu da ölçeğin kararlı sonuçlar ürettiğini ve osteoporoz hastalarının yaşam kalitesindeki değişimleri doğru bir şekilde izleyebileceğini göstermiştir.

Faktör Analizi

ECOS 16'nın faktör yapısı, orijinal geliştirme amaçlarında olduğu gibi, uyarlama çalışmaları da incelenmiştir. Yapılan **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)**, 16 maddenin dört ana faktör altında toplandığını doğrulamıştır. Bu faktörler, ölçeğin teorik yapısıyla örtüşmekte ve osteoporozun multidisipliner etkilerini temsil etmektedir:

Azır ve Hareketlilik Kısıtlaması

Günlük Yaşam Aktiviteleri

Duygusal Tepkiler

Sosyal Etkileşim ve Bağlılık

Faktör yükleri, maddelerin ilgili alt boyutlara güçlü bir şekilde yüklendiğini göstermiştir, böylece ölçeğin Türkçe formunun da yapısal geçerliliğinin yüksek olduğu kanıtlanmıştır. Bu sağlam faktör yapısı, ölçeğin klinik ve araştırma amaçları kullanımlarında alt boyut skorlarının güvenilir bir şekilde yorumlanmasına olanak tanır.

Ölçme Aracı Detayları

Test Type: Uyarlama

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Likert Tipi Derecelendirme)

Language Available: Türkçe, İngilizce (Orijinal), ve diğer uyarlamalar.

Population Group: Kronik hastalığı olan yetişkinler, özellikle postmenopozal osteoporoz hastaları.

Age Group: Genellikle 50 yaş ve üzeri yetişkinler.

Population Details: Osteoporoz tanısı almış, özellikle vertebral kırık geçmişi olan veya olmayan kadın hastalar.

Test Methodology: 16 maddelik ölçek, genellikle 5 veya 6 puanlı Likert tipi bir dereceleme kullanır (örneğin, "Hiçbir zaman"dan "Her zaman"a veya "Hiç"ten "Çok Fazla"ya).

Anahtar Kelimeler

ECOS 16 Ölçeği, Osteoporoz, Yaşam Kalitesi, HRQoL, Postmenopozal Kadınlar, Faktör Yapısı, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Figen Yılmaz

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: figemyilmaz@yahoo.com

Correspondence Address: Bilgi mevcut değildir.

Çinler, Ücret ve Test Yılı

ECOS 16 Ölçeği'nin orijinal versiyonunun kullanımı genellikle ticari olmayan akademik araştırmalar için ücretsizdir, ancak resmi kullanım için orijinal geliştiricilerle iletişime geçilmesi önerilir.

Uyarlama Yılı: 2009 (Türkçe Versiyon)

Orijinal Test Yılı: Orijinal ölçek 2000'li yılların başında geliştirilmiştir.

Ücret: Bilgi mevcut değildir (Genellikle akademik kullanım ücretsizdir).

ECOS 16 Ölçeği'nin Türkçe uyarlamasına ait PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir:

The original PDF can be downloaded here: ecos-16-questionnaire-toad.pdf

Kaynaklar

Yılmaz, F., Doğu, B., Şahin, F., Şahin, T., & Kuran, B. (2009). Reliability and validity of the Turkish version of the ECOS 16 Questionnaire in postmenopausal osteoporosis. *European Journal of Physical and Rehabilitation Medicine*, 45(4), 521-526.

ECOS 16 Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Bu nedenle maddeler buraya eklenememiştir.